

Duurzame evenementen

Een duurzaam evenement is prettig voor iedereen. Voor de bezoekers, voor de organisatoren, voor de omwonenden en daarmee ook voor u als gemeente. Deze handleiding biedt u een overzicht van maatregelen die u zelf kunt nemen of kunt meenemen als u met een organisator in gesprek gaat over een evenement in uw gemeente.

Om tot duurzame evenementen te komen is een uitgebreid scala aan maatregelen mogelijk. Deze publicatie geeft hier een overzicht van. Op de [OVAM-website](#) staan aanvullende tips rond de verschillende thema's energie, water, catering, afval, mobiliteit, ruimte en materialen.

In 2014 lanceerde de OVAM een online evenementenscan (www.GroeneVentscan.be). Het is een vlotte webtoepassing waarin u aanvinkt welke maatregelen u neemt inzake bovengenoemde thema's. Als resultaat krijgt u een rapport met scores en tips. Bovendien krijgt u een visuele voorstelling van uw score met een scanroos.

Algemene organisatie

Creëer als het kan binnen uw gemeentelijke diensten één aanspreek- en coördinatiepunt voor alle vergunningen en afspraken rond evenementen. U kunt van uw kant organisatoren van evenementen vragen een coördinator aan te stellen die verantwoordelijk is voor de duurzaamheid en als aanspreekpunt fungeert voor gemeenten en reinigingsdiensten. Afhankelijk van de grootte en organisatie van het evenement kan deze persoon per locatie of voor het hele evenement worden benoemd.

Maak de groene boodschap onderdeel van de evenementmarketing. Laat de website, aankondiging in het gemeentelijk magazine, affiches, ... dit ook duidelijk uitdragen. Geef via de media positieve publicitaire aandacht aan het duurzame karakter van het evenement. Hoe meer u dit uitdraagt, hoe meer mensen u meekrijgt om op een positieve en creatieve manier mee te denken en te doen. Laat bijvoorbeeld zien dat u de tips van de Groene Vent consulteert door het logo te gebruiken. Doordat mensen dit op veel plekken terug zien werkt het normactiverend en -bevestigend.

Bespreek manieren om tijdens een evenement op een positieve manier de aandacht te trekken op het thema, eventueel in combinatie met een kleine beloning. Voorbeelden zijn theater-acts die op ludieke wijze de aandacht vestigen op zwerfafval, spelletjes rond correct sorteren, een appel uitdelen aan alle fietsers, ... Verkondig boodschappen via de optredende artiesten en digitale schermen.

Betrek de buurtbewoners! Breng hen tijdig op de hoogte, geef hen inspraak tijdens het voorbereidend proces, zorg voor gratis tickets of een speciaal 'geleid bezoek achter de schermen en u zult zo veel meer tolerantie van hen terugkrijgen.

Afval

Met een doordachte aanpak rond afval zorgt u dat bezoekers optimaal kunnen genieten, omwonenden minimale overlast door zwerfafval ervaren en zowel de gemeente als de organisatoren zo weinig mogelijk schoonmaakkosten hoeven te betalen.

Verlang bij ieder evenement een afvalplan. Het beste is als u samen met de organisator een dergelijk plan opstelt. Daarin legt u kort de afspraken en de rolverdeling vast tussen gemeente en reinigingsdienst enerzijds en de organisator van het evenement anderzijds. Zeker bij evenementen waar de aanvraag voor een vergunning verplicht is, kunt u organisatoren extra aansporen inspanningen te doen rond afvalpreventie en -beheer.

Voorkom of vermijd plekken die uitnodigen tot (ongewenst) gebruik als afvalbak of dumpplek, zoals struiken, emmers en tonnen. Daarmee vermindert u de gelegenheid en verleiding die bezoekers hebben om afval heimelijk weg te gooien of achter te laten.

Plaats sowieso minstens 2 soorten afvalbakken: het gescheiden ophalen van pmd en restafval is immers wetgeving!

Zorg voor voldoende en duidelijk zichtbare recipiënten op het evenemententerrein en langs de aan- en afvoerroutes, verblijfsplaatsen en parkeergelegenheden. Vergeet geen duidelijke communicatie op de vuilnisbakken aan te brengen. Verhoog de zichtbaarheid en vindbaarheid van afvaleilanden door bijvoorbeeld signing, (lantaarn)palen met borden, getekende voetstappen op de grond, aanduiding op plattegronden of via speciale evenementen-apps. Gebruik deze voorzieningen als kanaal om gedrag te beïnvloeden, met boodschappen als: 'op een proper evenement heb je meer plezier, 'afval in de bak', 'help mee dit evenement proper te houden'.

Maak het zo mogelijk leuk om afval in een bak te gooien: de fun-factor. Iedereen kent Holle Bolle Gijs uit de Efteling. Stemmen, geluiden, bedankjes, basket- of doelvorm doen het goed.

Zorg dat de omgeving rond de afvaleilanden en -bakken er verzorgd uit blijft zien. Zorg ook dat het festival- of evenemententerrein vanaf de start een proper terrein is. Dat heeft een positief effect: proper houdt proper.

Laat een ecoteam en de standhouders zichtbaar proper maken tijdens het evenement voor een positief voorbeeld. Geef hen bij voorkeur ook een communicatiefunctie, bijvoorbeeld door een shirt met een boodschap.

Zorg ook voor een selectieve inzameling achter de schermen; voorzie een minicontainerpark om het afval dat vrijkomt bij de opbouw, tijdens het evenement in de backstage en bij de afbraak, selectief in te zamelen. Zorg dat alle medewerkers goed op de hoogte zijn van de afspraken rond afvalinzameling.

Sensibiliseer standhouders en verplicht ze tot een doorgedreven afvalscheiding, eventueel op basis van een milieubaarborg.

Materiaalgebruik

Zorg dat organisatoren zoveel mogelijk papiervrij (digitaal en via borden) informatie aanbieden. Het papier dat toch gebruikt wordt is best steeds gerecycleerd; ook voor toiletpapier en servetten geldt dit.

Verbied de verspreiding van vervuilende promotiematerialen zoals samples, flyers en nutteloze gadgets. Stel eventueel posterwanden beschikbaar als alternatief.

Huur materialen i.p.v. ze aan te kopen. Laat dingen maken die u als gemeente op elk evenement kunt inzetten, bijvoorbeeld houten kraampjes (voor de kerstmarkt, de braderie, inkom festival, ...)

Kunt u uw materialen, uitrusting of goederen na het evenement zelf niet meer gebruiken, laat ze ophalen door het kringloopcentrum of een goed doel of vereniging uit de regio.

Waarom trouwens niet werken met tweedehandsmateriaal? Kringloopcentra verhuren of verkopen materiaal. Met oude paletten en afvalhout zijn ook veel creatieve ideeën uit te werken. Deze kunt u stockeren voor een volgend evenement.

Catering

Dranken

Gebruik liefst herbruikbare bekertjes. Zo vermijdt u grote berg afval. Er zijn nu al erg mooie bekertjes uit verschillende plasticsoorten op de markt die haast niet meer van de glazen exemplaren te onderscheiden zijn. U kunt het best met een waarborg werken zodat alle bekertjes ongeschonden terugkomen. Backstage kunt u drank aanbieden in glazen.

Als u toch voor wegwerpbekers kiest, kunt u bekens gemaakt uit biomassa aankopen (PLA). Deze moeten wel apart ingezameld worden om als homogene stroom afgevoerd te worden naar de verwerker. Wist u trouwens dat klassieke wegwerpbekers uit kunststof niet bij het pmd-afval mogen? Enkel plastic FLESSEN & FLACONS, metalen en bakken zijn welkom in de blauwe container.

Voor bekens kunnen best aparte vuilnisbakken voorzien worden naast de blauwe pmd en de grijze restafvalcontainer. Er kunnen ook beloningssystemen uitgewerkt worden om bekens beter selectief in te zamelen (bijvoorbeeld 20 lege bekens = 1 drankbonnetje).

Kies voor één type beker. Bier serveren in PLA-bekens en tegelijkertijd frisdrank verkopen in klassieke wegwerpbekens maakt een zuivere selectieve inzameling quasi onmogelijk.

Om deze maatregelen succesvol te laten verlopen is het best de festivalgangers te verbieden om drank in blik, brik of glas mee te nemen van thuis uit.

Voorzie herbruikbare draagtrays in plaats van wegwerpversies. Of zorg voor een inzamelsysteem van de kartonnen trays zodat ze toch nog een 2^e leven kunnen krijgen na recyclage.

Voorkom verpakkingsafval bij de aankoop van drank door te tappen uit vaten, te schenken uit retourflessen en drinkwaterfonteinen te voorzien. Tip: lokale brouwers bieden nog vaten en flessen aan, de grote brouwers verplichten evenementen meer en meer om kleine flesjes aan te bieden. Het is dus opportuun om in de eigen omgeving brouwers aan te spreken. En hiermee bespaart u meteen op de transportkilometers!

Hapjes

Gebruik geen verpakkingen waarbij afval vrijkomt. Verbied wegwerpbordjes en -bestek, aluminium bakjes, kleinverpakkingen voor sauzen, suiker en melk. Kies in plaats daarvan voor eetbare verpakkingen zoals ijs op een hoorntje, vlees op een broodje of fingerfood zoals een croque monsieur waarbij enkel een (gerecycleerde) servet nodig is.

Verminder de vleesconsumptie en biedt vegetarische hapjes aan, ook backstage en tijdens de opbouw/afbraakperiode. Werk met lokale en seizoensgebonden producten.

Algemeen

Bied fair trade producten aan. Consumenten zijn best bereid hiervoor een kleine meerprijs te betalen.

Vermijd voedselverspilling door een goede inschatting van de behoeftes te maken. Deze inschatting kunt u best maken door elk jaar na het evenement de grootste verliesposten te noteren.

Overschotten kunt u wegschenken aan sociale instellingen. Bespreek dit best vooraf af met de instelling.

Energie

Evenementen zijn energieverbruikers: denk maar aan de klank- en lichtshows, de koelssystemen, de vaatwassers en de verwarming. Geschikte maatregelen zorgen ervoor dat het verbruik vermindert, zonder het evenement aan kwaliteit moet inboeten. En dat loont: energie kost handenvol geld.

Sluit zoveel mogelijk aan op het bestaande net i.p.v. generatoren te gebruiken. En kies hierbij voor levering van groene energie. Indien de totale energievraag te hoog is voor het net, splits de energievraag op in een constante stroom en pieken, zodat er toch zoveel mogelijk op het net kan aangesloten worden.

Indien het evenement herhaaldelijk op dezelfde locatie wordt georganiseerd kunnen afspraken gemaakt worden voor de installatie van een transformator met voldoende capaciteit. Op lange termijn is dit goedkoper en milieuvriendelijker dan het jaarlijks plaatsen van een generator.

Een uitgebreide meting en analyse van het energieverbruik kan tot een duidelijkere probleemanalyse

en gepaste oplossingen leiden. Een energiewatcher kan tijdens het evenement constant op zoek gaan naar mogelijke besparingen in het elektriciteitsverbruik. Zo kan hij bijvoorbeeld spots doven die op klaarlichte dag onnodig branden.

Kies voor energiezuinig licht en geluid. Duurzaam verlichten doet u met LED- en spaarlampen, eventueel voorzien van lichtsensoren. Verkies een LED-wall of LED-beamer in plaats van de conventionele beamer met halogeenlamp.

Vermijd energievreters als springkastelen en kies bij voorkeur voor alternatieve manieren van kinderanimatie.

Gebruik herlaadbare batterijen, bijvoorbeeld voor draadloze microfoons, walkie-talkies, ...

Waterverbruik

Ook het waterverbruik swingt tijdens festivals dikwijls de pan uit: douches en toiletten zorgen voor bijkomend afvalwater dat niet altijd in de juiste richting stroomt. Ook hier zorgen de geschikte maatregelen ervoor dat het verbruik vermindert en de factuur daalt.

Huur waterbesparende of composttoiletten, huur waterbesparende douches die voorzien zijn van een zonneboiler. Voor sanitaire doeleinden kan best het gebruik van drinkwater zoveel mogelijk vermeden worden. Er kan onderzocht worden of alternatieven (regenwater, putwater) mogelijk zijn. Chemische toiletten zijn omwille van hun negatieve milieu-impact niet aan te raden.

Plaats waterbesparende kranen en laat het spoelwater niet lopen bij het afwassen. Gebruik milieuvriendelijke (af)wasmiddelen, zepen en reinigingsproducten.

Indien er riolen liggen naast de evenementenzone, dan sluit u het afvalwater best aan op de riolering. Indien er geen rioolaansluitingen mogelijk zijn, dan kijkt u best uit naar een afvalwatertank. Na het evenement wordt deze naar een zuiveringsstation gebracht.

Mobiliteit

Voorzie voldoende en beveiligde (verlichte) fietsstallingen. Beloon diegenen die met de fiets komen, maar vermijd het uitdelen van nutteloze gadgets. Denk eerder aan een repaircafé, een gratis wasbeurt voor de fiets, ... Zorg voor bewegwijzering van fietsroutes naar het evenement. Maak hiervoor wegwijzers aan die u meerdere jaren kunt gebruiken.

Promoot het openbaar vervoer. Overleg tijdig met openbare vervoersmaatschappijen over acties met betrekking tot duurzame mobiliteit. Voorzie pendeldiensten naar een dichtbijgelegen bus- of treinstation, extra bus- of treinverbindingen of extra haltes. Zorg ook hier voor herbruikbare bewegwijzering, vanaf het dichtstbijgelegen bus- of treinstation naar het evenement.

Gebruik de website om mensen te overtuigen om op een alternatieve manier naar het evenement te gaan. Naast informatie over fietsstallingen en openbaar vervoer kan een onderdeel 'carpool' voorzien worden, zodat bezoekers onderling met elkaar kunnen afspreken om samen te rijden. Dit gedrag kan beloond worden met parkingplaatsen dicht bij het evenemententerrein.

Maak gebruik van bestaande parkings in de omgeving om het verkeer te bannen uit gevoelige zones, dit in combinatie met een shuttlebus-systeem.

Vermijd onnodige verplaatsingen van bezoekers bij meerdaagse evenementen door een camping aan te bieden.

Denk ook de impact van de mobiliteit van de organisatie zelf: schakel lokale leveranciers in, gebruik elektrische wagentjes op het terrein of zorg voor fietsen voor de medewerkers, ...

Zorg voor toegankelijkheid voor rolstoelgebruikers!

Ruimte

Maak zoveel mogelijk gebruik van bestaande infrastructuur (parochiezalens, scholen, parkings, ...).

Wanneer het evenement in de natuur plaatsvindt, gelden specifieke maatregelen die te vrijwaren.

Tijdens de opbouw: Gebruik zachte bevestigingsmaterialen voor signalisatie aan bomen. Gebruik bestaande paden of leg metalen platen voor zwaar vervoer over onverharde grond. Rijd niet in de frontstage zone zodat de grasmat in goede staat blijft.

Tijdens het evenement: Leg houten vloeren en rubber matten op plaatsen waar veel mensen passeren. Sluit gevoelige plaatsen af met dranghekkens.

Bescherm plekken waar wildplassen populair is door middel van hekken en plaats hier urinoirs.

Maak duidelijke wegwijzers voor de toiletten. Duidt deze ook aan in de brochures en op informatieborden. En zorg ervoor dat een toiletbezoek niet te duur is!

Communiqueer naar de bezoekers toe welke gevolgen het wildplassen heeft voor de natuur en stel eventueel een boete in.